

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ «Ο ΚΕΦΑΛΟΣ»

Έφη Σπηλιώτη
έκθεση

ΠΑΤΡΙΔΑ

ΓΑΙΑ-ΕΡΩΣ-ΑΦΡΟΔΙΤΗ
σήμερα

Υπό την αιγίδα του Δήμου Αργοστολίου

Εγκαίνια:
Κυριακή
2 Αυγούστου
2026
8 μ.μ.

Ώρες
λειτουργίας
καθημερινά
20:00-23:00

ΠΑΤΡΙΔΑ

ΓΑΙΑ-ΕΡΩΣ-ΑΦΡΟΔΙΤΗ

σήμερα

Εφέτος μετά από πολύ καιρό, θα παρουσιάσω δουλειά μου με δύο υλικά. Σε χώρο και τοίχους γνώριμους και οικείους, σε μια Έκθεση στον «Κέφαλο», το Δημοτικό Θέατρο του Αργοστολίου, με μεγάλο συμβολισμό για μένα. Αφού, στην πρώτη του λειτουργία τον Γενάρη του 1994 μετά 51 χρόνια, μια μέρα ξεχωριστή για τον πολιτισμό της Κεφαλονιάς, ανακαινισμένος, φρέσκος και ωραίος στα πρώτα του λαμπρά και αξέχαστα εγκαίνια, με σημαντικές παρουσίες πολιτικών και πνευματικών ανθρώπων, Μελίνα Μερκούρη, στην τελευταία της δημόσια εμφάνιση, Γεράσιμο Αρσένη, Ανδρέα Λεντάκη και άλλους, ο τότε Δήμαρχος Αλέκος Καλαφάτης ανέθεσε στην αλησμόνητη Ντιάνα Αντωνακάτου και σε μένα, την επιμέλεια της πρώτης εικαστικής έκθεσης του χώρου. Μιας έκθεσης υψηλού επιπέδου και τιμής προς τους μεγάλους τεχνεύτες Κεφαλλονίτες ζωγράφους, με έργα τους συγκεντρωμένα από μουσεία και συλλογές.

Το Θέατρο ήταν μια πληγή μνήμης, μια εκκρεμότητα για 51 χρόνια... Αφού ο ιστορικός «Κέφαλος» έγινε στάχτη και μπούρμπερη το 1943. Την ημέρα που οι κατακτητές Γερμανοί, αποφάσισαν να βομβαρδίσουν το Αργοστόλι, και το γκρέμισαν και το μετέτρεψαν σε ερείπιο. Η ανακαίνιση και η λειτουργία του άργησε πολύ ναρθεί. Ήταν η εκπλήρωση μιας προσμονής κι ενός καθήκοντος για την Κεφαλονιά και όταν έγινε ήταν μια αποκατάσταση, ένα θαύμα πατριωτικό, πολιτιστικό και ψυχολογικό και το ξαναζωντάνεμά του ήταν ανακουφιστικό και συγκινητικό και γιορτάστηκε με χαρά και λυτρωτική υπερηφάνεια!

Αργότερα έκανα τρεις Εκθέσεις στον «Κέφαλο» στο Αργοστόλι, την πόλη που κουβαλάω τις εγγραφές και τα σημάδια της...Κι αν είμαι μακριά από τ' Αργοστόλι και το Ρατζακλί αυτά τα φέρω, είναι το μέτρο μου, ο γενέθλιος τόπος μου, «τα πρώτα μου χρόνια τ' αξέχαστα», ο Αίνος μου, και οι προστατευμένες πλάτες μου, οι ανθεκτικές βαθιές μου ρίζες σώματος και ψυχής. Είμαι μέρος του, έχω την μυρωδιά από το χώμα του –ρίγανη, μέλι, λεμονανθούς και τζατζαμίνια– την θάλασσά του στα μάτια μου, τον ουρανό του με τους μικρούς φτερωτούς του αγγέλους. Αλλά και τους πολύτιμους καρδιακούς φίλους μου που με τιμούν χρόνια, μια αμετακίνητη δύναμη. Όλα είναι κάτοικοι της ψυχής μου. Ότι είναι αληθινό, είναι και παντοτινό και είναι το στήριγμά μου.

Υπάρχει και μια θλίψη γι' αυτούς που λείπουν. Πολλές έντονες απουσίες πολυαγαπημένων που μας βλέπουν από ψηλά – κι αυτό είναι ένας καημός. Αχ, το πολύτιμο δώρο της ζωής, φευ, δεν είναι παντοτινό...

«ΓΑΙΑ - ΕΡΩΣ, και Αφροδίτη, σήμερα», είναι η φετινή μου Έκθεση, με δύο υλικά και τρόπους έκφρασης. Την κεραμική μου, έργα αναδρομικά τα περισσότερα, και τα χαρτιά μου με μελάνια, ακρυλικά, ακουαρέλες, στυλό, μολύβια, κόλλες, χρώματα. Σύγχρονη μορφή, παλαιά ιστορία, αιώνιοι συμβολισμοί. Με όποιο τρόπο κι αν εκφράζομαι, όλα τα έργα μου είναι αποτέλεσμα αγάπης και ΕΡΩΤΑ, άμυνας και αντίστασης. Είναι στάση ζωής απέναντι στους σκοτεινούς καιρούς δεν μπορείς να είσαι απαθής. Η Τέχνη, απόσταγμα πνευματικό, είναι πολύτιμη

γιατί έχει αποστολή, προορισμό, καθήκοντα και ρόλο. Είναι φως απέναντι στο σκότος, επισημαίνει, καταγγέλλει και αντιστέκεται στους παραλογισμούς και τις αθλιότητες, την ταραγμένη καθημερινότητα, την ασχημία και την επιβολή των δυνατών χωρίς ηθική, χωρίς αρετή, δικαιοσύνη και ήθος, που αδιάφορα, άνετα και ανενδοίαστα, σχεδιάζουν και κάνουν συντρίμια τόπους κι ανθρώπους. Χωρίς να τους ξέρουν, παίρνουν την ζωή τους – των αθώων πάντα.

Με την Τέχνη, την δημιουργία, εραστές του κάλλους αντιστεκόμαστε συνειδητά σε καθετί αρνητικό και ψεύτικο, σε κάθε μορφή βίας και ανομίας, αδικίας και βαρβαρότητας, σε κάθε προσχεδιασμένη καταστροφική παράνοια. Θέλω έναν κόσμο που να ανθίζει πραγματικά και μεταφορικά και όχι να βομβαρδίζεται με βόμβες και ψέματα! Ο αγώνας της φιλότητας ενάντια στο νείκος είναι αιώνιος.

Αρνούμαι ν' αναπαράξω τα τραύματα. Προτιμώ να υπενθυμίζω τα θαύματα που είναι ακόμα γύρω μας, σε κάποιους ανθρώπους και την Φύση, την Γη μας και το κάλλος των μορφών της εν ειρήνη, ως αντιπερισπασμό και παρηγορία, κάθαρση και λύτρωση. Την Γη, που είναι τόσο ωραία, οι πρόγονοί μας τιμούσαν με άπειρα ονόματα: αυξιθαλή κι αιώνια, παντοτρόφο και ψυχοτρόφο! Λένε πως είναι η Μνημοσύνη –η μητέρα των 9 Μουσών– εκείνη που εμπνεύσθηκε τις λέξεις για τις άυλες έννοιες, δώρο στους ανθρώπους για να κάνουν τον κόσμο καλύτερο. Θα μπορούσε η Γη να είναι ένας ειρηνικός Παράδεισος. Τώρα παλεύει κι αυτή να επιζήσει και στέλνει απεγνωσμένα μηνύματα και SOS...

Ζω στην Ελλάδα, από την Ελλάδα και, για πολλά πράγματα, για την Ελλάδα. Τρέφει το σώμα, το πνεύμα και την ψυχή μου και με ξεδιψάει, είναι ποτάμι που με πάει... Η Ελλάδα και αυτό που σημαίνει ως μητέρα Τεχνών και αξιών, το έχουμε τελείως ξεχάσει. Είναι τροφός σε αυτήν την Γη. Η ταυτότητά της είναι άυλη, πνευματική, ο Πολιτισμός και οι αξίες της πολυδιάστατα και πνευματική πηγή, δεν είναι απλά ένας τόπος. Αλλά ένας τόπος φορτωμένος με χιλιετίες και ιστορία, τόπος αρετής και Πολιτισμού, σοφίας και σύνεσης, Τεχνών και δημιουργίας. Και με εντολή: *Βουλεύεσθαι καλώς, κρίνειν ορθώς και πράττειν δικαίως*. Είναι τόπος του Ήλιου μα και της δικαιοσύνης, των γαλάζιων νερών αλλά και της δημοκρατίας, του γαλανού ουρανού και της φρόνησης, της ελίας και της ειρήνης, της δάφνης και της τιμής, του σίτου και του ήθους, του οίνου και της ευδαιμονίας, του ελαίου και του πνευματικού φωτός και του κάλλους, των ρόδων και του έρωτα, του κυπαρισσιού και της φιλοσοφίας που λάμπρυνε και τροφοδότησε τους αιώνες. Η Ελλάδα έχει περάσει από Σκύλες κι από Χάρυβδες, τι κι αν «άπονοι ληστές», την λεηλάτησαν χιλιάδες φορές, παραμένει μια πηγή αξεπέραστη, μ' έναν ΕΡΩΤΑ που υπάρχει γιατί είναι αιώνιος. Όχι ο έρωτας ο μικρός, ο ανθρώπινος, της Αφροδίτης, αλλά ο άλλος ΕΡΩΣ, ο Ησιόδειος, ο άυλος, ο απέραντος, ο Συμπαντικός, που εφέτος παρουσιάζω με τ' ανθρώπινα υλικά μου, ευχαριστώντας τον για όλα όσα μου έχει χαρίσει: μικρές και μεγάλες στιγμές.

Ο ΕΡΩΣ αυτός είναι κατά τον Ησίοδο το τρίτο δομικό στοιχείο της γένεσης του κόσμου, ΧΑΟΣ - ΓΑΙΑ - ΕΡΩΣ και βρίσκεται στην καθημερινότητά μας. Αυτός ο ΕΡΩΣ είναι άυλος, ουσία και έλξη, είναι αιώνιος, αθάνατος, αυτογέννητος, απάτωρ και αμήτωρ, αυθύπαρκτος, διάχυτος, διφυής, ο ίδιος δεν ερωτεύεται και δεν γεννά, είναι ο μέγας μεσολαβητής, είναι η κινητήρια δύναμη και η έλξη που συνέχει τα πάντα στο σύμπαν, βρίσκεται σε κάθε επιθυμία επαφής και πόθο δημιουργίας, σε κάθε έμπνευση: σε όλα τα μεγάλα επιτεύγματα της ανθρώπινης διάνοιας έως τον θαυμασμό για ένα λουλούδι, ένα πουλάκι, ένα κύμα, ένα χάδι, μια λέξη τρυφερή.

Μ' αυτήν την έλξη κι αυτόν τον ΕΡΩΤΑ τιμώ εφέτος την ΓΑΙΑ, την Φύση, δηλαδή την ύλη. Τα ονόματα που της έδωσαν νοηματοδοτημένα και πάνσοφα. Την ονομάτισαν αυτογέννητη, παμμήτειρα, τροφό, αιώνια, αυθύπαρκτη, γόνιμη, αυτάρκη, ευανθή και αυξιτρόφο. Είναι απάτωρ και αμήτωρ, αθάνατη η ίδια, αλλά τα τέκνα της θνητά... Συνώνυμη προς την Γη-Χθόνα και την Φύση. Είναι ύλη, την βλέπουμε, την πατάμε, με τόσο πλούτο πάνω της, είναι το κοινό μας σπίτι. Τα αγαπημένα δένδρα και η αφάνταστη ποικιλία των φίλων μας των φύλλων και πηγή της αναπνοής μας, των καρπών και της τροφής μας· τα σχήματα και τα χρώματα των λουλουδιών μάς συνοδεύουν στις μεγάλες ώρες του βίου μας, της λύπης και της χαράς μας· τα ζώα και τα ψάρια που έπαιξαν και παίζουν ρόλο, άπειρα είδη, υπάρχουμε για χάρη τους, είναι οι ευεργέτες μας.

Η καθημερινότητα και η συνήθεια δεν αφαιρούν τον θαυμασμό μου για την ΓΑΙΑ-Φύση και με τον τρόπο μου και τα χρώματά μου, υπερασπίζομαι και αμύνομαι απέναντι στις παράνοιες, στις επεμβάσεις, στις μεταλλάξεις αυτών των καιρών. Και είναι φυσικό να έχω στον νου μου τον αγαπημένο μου νόνο Αλέξανδρο Σπηλιώτη, τον γεωργό, όχι αγρότη, γεωργό, σοφό, αυθεντικό τέκνο της Γαίας, της Φύσης, της Γης, που τις σεβόταν. Ήταν γνώστης των χωμάτων, των καιρών, των αέρηδων και των βροχών, διάβαζε τα σημάδια, τα πετάγματα των πουλιών, και προέβλεπε το κλίμα των εποχών· γνώριζε τις διαφορές και τις ανάγκες χιλιάδων ειδών· γνώριζε τους νόμους της Φύσης χωρίς να τους παραβιάζει ποτέ. Η Γη, η Φύση και ο νόμος μου μια σχέση αμοιβαία. Κουβαλούσε στο σπίτι γεύσεις με αρώματα, που τώρα ψάχνω μάταια στα λαμπερά οπωροπωλεία της Αθήνας, καθώς παραβιάζονται και μεταλλάσσονται όλα ανενδοίαστα κι επικίνδυνα. Ο νόμος μου φύτευε δένδρα ακόμα και μετά τα 90 του...

Σαν τον νόνο μου λοιπόν αγαπάω το χώμα και σπέρνω στον πηλό μου δένδρα, σπόρους, άνθη και καρπούς κι ανασταίνω ζώα και γεμίζω τα χαρτιά μου με ρόδα, κρίνα και φύλλα, για τον Κήπο της Ουρανίας Αφροδίτης, της άνασσας Αφροδίτης, της ειρήνης, της γονιμότητας και της φροντίδας για την ζωή, για την Γαία και τον ΕΡΩΤΑ, που αιώνια με ελκύουν. Και στολίζω την κατσίκα και το γαϊδουράκι και τις κοτούλες μου, που σήμερα ασφυκτιούν στα απάνθρωπα κλουβιά τους, που μας βοήθησαν ποικιλοτρόπως και τους φερθήκαμε ανάλγητα, τα πουλιά, τις μέλισσες, τις πεταλούδες και τα δελφίνια, τώρα μπερδεμένα μέσα στα δίχτυα και τα πλαστικά των θαλασσών...

Τα μηνύματα δεν είναι καλά. Κάνω ευχές, το πολύτιμο δώρο της ζωής να συνεχιστεί ειρηνικά σ' αυτόν τον υπέροχο πλανήτη που γυρίζει αδιάκοπα μέσα στην απεραντοσύνη του Απείρου. Με τον προορισμό και την δύναμη της Τέχνης εκφράζω την ευγνωμοσύνη μου στους ευεργέτες της καθημερινότητας που βοηθούν το σώμα να υπάρξει και την ψυχή μας να ευφρανθεί.

Θα είναι μεγάλη η χαρά και η τιμή να συναντηθούμε στην Έκθεσή μου.

Σας εύχομαι κάθε καλό, ειρήνη κι ευδαιμονία.

Αφιερώνω την Έκθεση μου στις κόρες μου Μαργαρίτα και Ισμήνη,
στην αδελφή μου Ντίνα, στην κόρη του αδελφού μου Τέση,
στην αδελφή ψυχή μου Μανίτα,
στους πολύτιμους φίλους της ζωής μου και σε κάθε καλό άνθρωπο.